

Till Regionsstyrelsens arbetsutskott

19 januari 2021

Lokalt ledd utveckling - LEADER

Lokalt ledd utveckling - Leader tillhör EU's satsningar för utveckling av landsbygd där den bärande idén är att regioner/områden i EU själva beslutar om vilka idéer som ska få stöd till utveckling. Det finns drygt 3000 Leader-områden i Europa som utifrån en gemensam grund, var och en arbetar utifrån sitt områdes utmaningar och möjligheter. Leader följer EU's programperioder och finansieringen består av medel från EU, Svenska staten och områdets offentliga aktörer så som t ex kommuner och regioner.

Gemensamt för alla Leaderområden är att arbetet bygger på ett trepartnerskap där offentlig, ideell och privat sektor tillsammans identifierar utmaningar och möjligheter i sitt geografiska område, varje område arbetar fram en strategi för vilka insatser som just det området ska satsa på och hur inkomna projektansökningar för utveckling ska bedömas.

Juridiskt är det en ideell förening som bildar ett Leaderområde där styrelsen, även kallat den lokala aktionsgruppen (LAG), tillsätts av föreningens årsstämma. Föreningen har en skyldighet att följa de förordningar och regelverk som finns i startbeslutet som Jordbruksverket utfärdat. Jordbruksverket är den myndighet som har tillsyn över föreningens arbete.

Leadermetoden

Alla Leaderområden arbetar utifrån den s k Leadermetoden. Det är en metod som förutom trepartnerskapet, bygger på att stärka samarbete, lokala initiativ och lokala förutsättningar för utveckling av landsbygden. Metoden introducerades i EU i början av 1990-talet för att testa okonventionella sätt att lösa landsbygdens utmaningar. Metoden går ut på att utvecklingsidéer ska ha en lokal relevans, att det finns ett nytänkande och att de bidrar till måluppfyllelsen i Leaderområdets strategi.

Leaderarbetet i Gävleborg

Det finns tre Leaderområden i Gävleborg. Det är Utveckling Hälsingebygden, Leader Gästrikebygden och Leader Nedre Dalälven (både Hälsingebygden och Nedre Dalälven har verksamhet även i andra regioner). Dessa tre Leaderområden arbetar med utveckling av landsbygden i hela Gävleborg. Under denna programperiod har det hittills (2016-2020) beviljats drygt 150 "stora" projekt, ca 120 småstöd, varav minst 33 st ungdomsinsatser. Projekten som beviljats har budgetar från 7000 kr till 3,8 mkr.

Finansiering innevarande programperiod (50 + 17 + 33)

Den totala budgeten för innevarande programperiod har finansierats till 50% av EU, 17% av Svenska Staten och 33% från leaderområdet övriga offentliga finansiärer, i vårt fall kommuner och regioner.

Finansiering kommande programperiod

1. Förlängning av programperiod

Innevarande programperiod förlängs t o m 2025, vilket betyder att vi får mer medel att fördela under 2021 och 2022 och sedan förskjuts avslutningen av programperioden t o m 2025. En förutsättning för att vi Leaderområden ska kunna tacka ja till dessa förlängningsmedel är att vi kan ordna med 33% övrig offentlig medfinansiering från området.

2. Arbeta med ny strategi

Den nya programperioden startar 2023 och då ska alla Leaderområden arbeta med en aktuell strategi som är styrande för hur medel fördelas. Arbetet med de nya lokala strategierna kommer att pågå under 2021 och till viss del under 2022. Jordbruksverket fördelar en budget för arbetet med den nya strategin. De offentliga finansiärerna i området förväntas även här att bidra med 33% av den totala budgeten.

3. Ny programperiod

Ny programperiod beräknas starta år 2023 och pågå i minst fem år. Även här krävs en medfinansiering från områdets offentliga finansiärer som en del i finansieringen.

4. Medfinansiering Region Gävleborg

Vi har, på rekommendation av Jordbruksverket, beräknat vårt behov av medfinansiering utifrån den startbudget vi hade vid ingången av nuvarande programperiod. För Region Gävleborgs del betyder det en medfinansiering på ca 16,4 Mkr för hela kommande programperiod fördelat på tre Leaderområden (gäller då förlängning, strategiarbete och ny programperiod enligt ovan).

Vi hoppas att Region Gävleborg ser nyttan med vårt arbete för landsbygden och därmed är med och finansierar kommande programperiod enligt ovan

Vänlig Hälsning

Lotta Heimersson, Therese Sundberg och Ylva Olofsson

Verksamhetsledare för Leaderområden i Gävleborg

Mer information om våra respektive verksamheter finns på våra hemsidor:

www.utvecklinghalsingebygden.se

www.leadergastrikebygdenllu.se

www.leadernedredalalven.se